

Globi Ter-
restris ve-
rus, & Solis
apparentis
motus, &
progreſſus.

illum depictum, qui verbis *Aequinoctii Verni* notatus est, singulis quatuor & viginti horis ab occasu in ortum semel conversum, itidem ab Occasu in Ortum per Eclipticam simul promoveri; ex Librà transibit in Scorpionem, & faciet, ut Sol nobis videatur ex Ariete in Taurum se conferre; Sic Tellure Sagittarium ingreſſo, Sol nobis Geminos ingreſſus videtur, unde ad Cancrum pervenire & nobis Solstitium Aſtivum efficere ipsam credimus, cum tamen Terra ad infimum Eclipticæ locum, & Signa, quæ nos Hyberna vocamus, perveniat, & Polo suo Septentrionali maximam inclinationem habeat, ut hic ex Figurâ appositâ patet, quæ Terram ad Capricorni signum pervenientem ostendit, Solem nobis ad Cancræ signum pervenientem videri efficere Solstitium Aſtivum docet. Hinc suum polum Septentrionalē iterum sensim à Sole declinando, & alterum Australem propius eidem admovendo, Terreſtris Globus per Aquarii, & Piscium Signa, ad Arietem pergit, ac Sol per Leonem, & Virginem, ad Libram profectio apparente transferri cernitur: Atque hoc pacto accidit Aequinoctium Autumnale revera in Arietis Signo, quamvis in Librà illud contingere arbitremur. Porro Tellus post Aequinoctium in medio Eclipticæ factum, & ex axe & aequatore suo cum Mundi axe & aequatore coincidentibus ortum, in Eclipticâ ulterius ascendit, & ex Arietis signo per Taurum, & Geminos ad Cancrum properat, atque iterum facit, ut Solem ex Librà per Scorpionem, & Sagittarium ad Capricornum festinare opinemur, atque dicamus, cum attingere Capricorni Signum, atque Solstitium Hybernū operari, cum tamen illud revera, Telluris respectu, contingere solet, quando ad Cancræ signum in Eclipticâ itinere suo ipsa perrexit, & polo suo Septentrionali à Sole maximè averſo, ac meridionali maximè ad eum converſo Solstitium Hybernū in nostro Septentrionali, & Aſtivum in Meridionali Hemisphario evenire comperit. Tandem ex Cancræ Signo per Eclipticam Tellus iterum descendit, paulatim rursus per parallelismum suum polum superiorem versus Solem inclinando, & inferiorem declinando, donec, peragratu Leone & Virgine, Libram offendat, & Solstitio Verno horas exaquet:

Aequali spatio nocturnas, atque diurnas:

Dum Solis motum apparentem interim ex Capricorno per Aquarium, & Pisces procedere, & ad Arietem porro accedere nobis persuademus. Atque hic est triplex ille Telluris Motus à Pythagoreo Copernicani inventus, Diurnus puta, Annuus, & Motus Inclinationis, ac Declinationis quos hæc Figurâ imperitiorum oculis elucidatis exponere conati sumus, in quibus hæc observanda:

1. Tellurem singulis viginti quatuor horis semel secundum suum axem se movere, & Annuum Motum efficere.
2. Suum axem semper perpendicularem, & cum aequatore suo semper parallelum cum axe, & aequatore mundi continere.
3. Per Ellipticam circa Solem ascendendo & descendendo, in ipsius punctis duobus intermediis, Mundi Aequatorem secantibus, sive in sectionibus Coluri Aequinoctiorum, Lineam Aequinoctialem tranſeuntis, suo axe & aequatore cum Mundi axe & aequatore bis coincidere; & bina Aequinoctia efficere.
4. Utrumque suum Polum versus Solem inclinando, & ab eodem declinando, in duobus punctis Coluri Solstitiorum, Eclipticam dividitibus, duo Solstitia causari; quorum unum nostri Hemispharii Septentrionalis respectu Aſtivum, & Australis respectu Hybernū, atque sic è contrario alterum nostri Hemispharii ratione Hybernū, & oppositi occasione Aſtivum nuncupari solet.
5. Annum unum à Telluris cursu circa solem, per duodecim Zodiaci signa, conteri, cumque motum idè annum dici: & æquè ac Diurnum ab occasu in Ortum fieri.
6. Terram sui axis posituram & situm semper perpendicularem, ut & etiam aequatorem suum cum axe & aequatore Mundi parallelum conservando, descensione & ascensione per Eclipticæ obliquitatem efficere, ut polorum suorum alteruter modo propius Soli admoveatur, modo magis ab ipso removeatur, ita ut superiore admoto, inferior removeatur, & hoc ad Solem propius converſo superior ab ipso magis avertatur. Et hæc est vera causa æqualitatis & inæqualitatis noctium & dierum, quæ à diversâ Telluris inclinatione & declinatione originem suam trahit, non autem à Sole, qui semper dimidiā Telluris partem illu-

Triplex
Telluris
Motus.

In quo ob-
servanda.
1.
Diurnus
Motus.

2.
3.
Aequino-
ctiorum
causa.

4.
Solstitio-
rum causa.

5.
Annuus
motus.

6.
Inclina-
tionis, Declina-
tionis
Motus.

In æquali-
tate noctium
& dierum
causa.

strat, alterâ dimidiâ parte interim obscuris tenebris nocturnis reſtâ, & obscuritate obducta.

LUNA. Nonnullis Planeta secundarius, qui Terreni Corporis perpetuus asſecta, ab eodem circa Solem annuo motu fertur, licet interim etiam proprium suum circa Tellurem motum habeat, & circum circa illam mensuro motu feratur. Hic periodicus nomine, à natura inditus, & perpetuo uniformis, eodem proſus modo in Ellipsi sit circa Terram, ac ceterorum Planetarum circa Solem, ut doctissimus *Bullialdus* in sua *Astronomiâ Philoſophicâ* lib. 3. cap. 1. docet. Ille, quo Luna, circa Solem, Mundi centrum, à Terra circumfertur, Synodicus vocatur, atque annuo spatio abſolvi solet. In Typo hoc nostro Motus ejus proprius circa Terram, lineâ elliptica circa quatuor illos Globos Terreſtres circumductâ, adumbratus cernitur.

MARS. CIRCULUS MARTIS, DUORUM MARS. ANNORUM INTERVALLO SOLEM CIRCEMVENIT. Superiorum trium Planetarum infimus est Mars, Solem cum reliquis circuitus sui centrum habens, non modo secundum Copernicanam, sed etiam Brahmanam Hypothesin, in quarum utraque Sol centrum reliquorum Planetarum constituitur.

JUPITER. VIA JOVIS, SPATIO DUODECIM ANNORUM SE REVOLVENTIS. Superiorum trium Planetarum medius Jupiter, antiquam suam, in Universi dispositione, sedem obtrinet, quam ipsi non modo Veteres Astronomi tribuere soliti sunt, sed etiam recentiores assignare omnes solent.

SATURNUS. SEMITA SATURNI, QUI TRIGINTA ANNIS REVOLVITUR. Saturnus non modo Superiorum trium, sed etiam ceterorum Errorum Supremus, itidem in solita sua sede locatus est, in qua omnes Veteres Astronomi ipsum collocarunt, & nostri temporis Artifices Astronomiæ dediti quoque reponere solent.

ZODIACUS, ET SPHERA FIXARUM IMMOTABILIS, ET CONSISTENS. Systema Copernicanum scenographico hoc typo aspectui oblatum Zodiaco, duodecim Signa Cœlestia comprehendente, & totam Fixarum Stellarum Spharam significantem clauditur. Signa ipsa Cœlestia divisa sunt secundum vulgarem Hypothesin Ptolemaicam, atque secundum Copernicanam intelligenda sunt ut sequitur. Capricornus, Aquarius, Pisces tria signa Hyberna pro Aſtivis tribus signis habenda sunt: nam quando Terra in ipsis versatur, in Hemisphario Septentrionali Aſtis, & in Meridionali Hyems viget. Arietis, Tauri, Geminorum tria signa Verna secundum hæc Copernici Hypothesin sunt tria signa Autumnalia, quia Terreno Globo in his tribus signis constituto, nostrum Hemispharium Autumnum, nobis autem oppositum Vere gaudet. Cancræ, Leo, Virgo, tria signa Aſtiva trium Hybernorum Signorum vices gerunt, quia Terreſtri Globo hæc percurrente, nostri Hemispharii incolæ Hybernū frigus sentiunt; Oppositi verò Hemispharii habitatores Aſtivis fervoribus torrentur. Tandem Libræ, Scorpii, & Sagittarii, tria Autumnalia signa, secundum Copernici dogma, sunt tria signa Verna, quæ Ver Septentrionalibus, & Autumnum Australibus Incolis afferunt, quando Tellurem sibi, quam cæteris, propinquiores aspiciunt. Sunt igitur

	PTOLEMÆO.	COPERNICO.	Differentia distributio- nis signorum Cœlestium Ptolemaicæ, & Copernicæ.
CAPRICORNUS	SIGNA HYBERNA. Solis respectu, secundum motum apparentem.	SIGNA AſTIVA. Terræ respectu secundum motum verum.	
AQUARIUS			
PISCES			
ARIES	SIGNA VERNA. Solis respectu secundum motum apparentem.	SIGNA AUTUMNALIA. Terræ respectu secundum motum verum.	
TAURUS			
GEMINI			
CANCER	SIGNA AſTIVA. Solis respectu &c.	SIGNA HYBERNA. Terræ respectu &c.	
LEO			
VIRGO			
LIBRA	SIGNA AUTUMNALIA. Solis respectu &c.	SIGNA VERNA. Terræ respectu &c.	
SCORPIUS			
SAGITTARIUS			

Atque hæc est Mundanorum Corporum Dispositio Coperni-

pernicana, quam hodiè Astronomorum major Pars Phænomenis Cœlestibus explicandis & demonstrandis longè aptiorem, & commodiorem judicat, quàm Vulgarem illam Hypothesin, eaque de causâ ad usum suum in Astronomicis adhibet. Nunc videndum est, quibus rationibus per-motus Copernicus statuerit; Sensibus Extensis in hæc Hypo-

thesi construendâ fidendum non esse; Tellurem Diurno, Annuo, & Inclinationis Declinationisve Motu moveri: Præterea in medium producendâ sunt responsiones, quibus Copernicani, Objectiones hoc Systema oppugnant, diluere solent.

Cur visus
judicium
Copernicus
removerit.

Cur in constructione, & dispositione hujus Systematis Copernicus vulgaris sensus experientiam removerit.

CUM OCULORUM SENSUS in Astronomiâ primarii instrumenti munus obcat, & omnino Terræ quietem, ac syderum motionem aperte reſtetur, ipseque Copernicus sine oculorum suorum operatione Syderum motus, & reliqua in Astronomicis investigare nequiverit, jure ac merito hic queritur, cur in hæc Hypothesi construenda, & motu dijudicando illum sensum reprobarerit, quo in investigando Cœlestium Corporum motu omnes Astronomi opus habent, & ipse hoc Systema nunquam construere potuisset, si ipso caruisset?

Copernicus in hæc de motu Telluris controversiâ decidendâ, & dirimendâ, Rationis judicium potius, quàm Oculorum inspectionem fallacem rerum apparentium, sequendum, eaque de causâ in hæc lre dijudicandâ oculos removendos esse censet. Ratio ipsius petita est ab ipso motu, qui duplex, nimirum apparens & verus, sapissimè ab ipso oculo discerni nequit, cum admodum crebro contingere solet, ut subiecto, in quo oculus versatur, ex sua statione dimoto, omnes res vicinæ, licet stabiles in locis suis constistant, moveri tamen videantur, atque ita verus motus sit in oculo, apparens autem in iis rebus, quæ quidem non moventur, sed tamen moveri apparent. Experientiâ hoc manifestum sit iis, qui curru provehantur, aut in navi sedentes remis ventisq; cursum suum in aliquem locum promoveant, & omnes res immobiles à se retrocedere & retrogredi arbitrantur, quod & è portu solventibus evenire testatur *Virgilius* ita canens:

Res visæ vel
ratione oculi
moti, vel
visu proprio
respectu
moveri
dicuntur.
Alia, mo-
veri appa-
rent.

Exempla.

Diurni Mo-
tus ratio-
nes.

I. Necessaria, & utilis remota si-
ditorum su-
pra Firmam-
entum Cœlo-
rum. Primum
Mobile in-
sanum com-
muni-
tum.

Hinc, *Aristotelis* testimonio, nihil proſus referre videtur, (licet res visæ moveri appareat) sive illa ipsa, sive oculus cernens revera moveatur, cum utrovīs modo rei visæ motus ab oculo impetitur, ut in navigatione fieri solet; quo exemplo *Philosophus* etiam confirmat suam sententiam, & è portu solventes adducit testes, quibus terra recedere appareret, ut modo diximus. Quocirca Copernicus, & Copernicani nihil interesse dicunt, sive Astra, quæ ab Ortū in Occasum moveri apparent, reſpā in Occasum tendant, sive spectatores oculus cum Terrâ ab Occasu in Ortum defertur, cum utrovīs modo eadem Astra apparitura sint in Ortum progrediendo pergere. Hoc pacto igitur perinde esse, sive Sol ex Cancro in Leonem reverâ se conferre appareat, sive spectator unâ cum Terrâ ex Capricorno in Aquarium

I. II. Ablatio
enormis &
incredibilis
rapiditatis.

II. Sublato Primo Mobili, cadit enormis, & omnem fidem superans illa velocitas, & rapiditas, quæ Spharam illam tantillo spatio, viginti quatuor nempe horarum, circum terram circumferri fingunt, quæ Terræ rapiditatem illam, assumpto in suo Aequatore puncto, bombardici globi ex fistula excurrentis celeritatis, motu suo respondentem, puncto suo in Firmamenti Aequatore accepto, juxta com-

transferatur, quandoquidem Sol utrocinque modo ex Cancro in Leonem transire appariturus sit. Sequenti exemplo rem evidentius declarabimus. Esto aliquis mediterraneus incolæ, qui mari nunquam visō, semper in mediterraneis locis habitat: Dormiens navi imponatur, & subito expergeſcit, ac in motu illo navis, quam remi, aut vela propellent, circumspiciat; Nonne navim immotam, & litus aut accedere aut recedere, prout navis versus illud tendit, aut ab illo discedit, arbitrabitur? Dum totam in eodem statu & situ navem manere, nautas in ipsâ, ut in domo terræ adhaerenti, quiescere, ire, discurrere munia sua nautica obire, ac terram interim, aut accedenti propiorē, aut discedenti remotiorem evadere oculis suis cernit, atque ideo sic se rem habere certò credit. Pari ratione nos mortales in Terreſtri Globo in lucem editi, educati, & assuefacti (quod certè majus quiddam est, quàm si solummodo unâ, aut alterâ vice transferremur) Sydera nobis oriri & occidere, ac terram contrâ in loco suo stabilem manere facili negotio opinamur; quandoquidem in ipsâ, tanquam domicilio nostro fixo aut quiescentis, aut variis motibus nos exercentes, ipsius partes omnes eodem semper situ inter se stabiles manere observamus, nullam itidem ejus commotionem animadvertimus, ac sidera extra illam versantia ob altiores aut humiliores situm modò magis ad nos appropinquare, modò longius à nobis abesse deprehendimus. Si nobis ex Terrâ in altum quandam locum fixum, ex quo ipsam intueri possemus, egredi liceret, haud difficulter motum Terræ experiremur, & comperiremur, visus nostri fallaciam, quæ illis innoscit, qui ex navi in terram exeuntes hallucinationem suam deprehendere solent. Concludunt itaque Copernicani cum Copernico Magistro suo, nobis in Terrâ existentibus, oculum semper eodem esse affectum modo, eaque de causâ ineptum, atque incapacem, qui hanc de Terræ mobilitate & immobilitate disceptationem dijudicet. Rationis potius arbitrio totam hanc litem dijudicandam committi debere, atque ipsius iudicio standum esse autumant, utpote certius & melius demonstraturæ, Utri huius questionis de mobilitate & immobilitate Telluris parti, tanquam probabiliori assentendum sit? quod ex sequentibus patebit rationibus, quibus Copernicani vel sententiæ suæ patrocinantur, vel contrarias objectiones refellunt.

Causa mo-
tus appa-
rentis no-
bis, qui in
terram vet-
sumur.

Quomodo
verum de-
prehendere
liceret.

Nature
conſuetu-
do.

Terræ &
Primi Mo-
bilis Com-
paratio.

Rationes, quæ ad astruendum diurnum motum telluris, Copernicum impulerunt.

Necessarium & utile fuit tollere illud insanum com-
mentum, quod tres adhuc peculiare Cœlos supra
firmamentum confinxit, & vastissimam illam Primi Mobilis
Spharam, quæ Diurno Motu omnia inferiora secum ab-
ripere dicitur, excogitavit; quo certo commento nihil in-
concinnius & absurdius excogitari potest. Ideo Terrâ sim-
plici revolutione, corporeculi sui adeo parvi, ut puncti in-
star, totius Universi respectu, habetur, Primi Mobilis fa-
bulosi munus obiens, tante absurditatis, & inconcinnitati
medetur, & remouet laborem illum Astrorum incessan-
tem, quem suorum corporum tam violentâ abreptione ipsâ
pati, tam absurdi & incredibilis commenti inventores men-
tionuntur. Atque hoc pacto, dum Terræ sibi illius Primi Mo-
bilis munus imponitur, satis sit ipsi Naturæ nunquam per
ambages præstanti, quod per compendium effectui dare
potest, cum quod per pauciora fieri solet, per plura fieri non
debeat, ut vulgare Axioma docet.

II. Sublato Primo Mobili, cadit enormis, & omnem fidem superans illa velocitas, & rapiditas, quæ Spharam illam tantillo spatio, viginti quatuor nempe horarum, circum terram circumferri fingunt, quæ Terræ rapiditatem illam, assumpto in suo Aequatore puncto, bombardici globi ex fistula excurrentis celeritatis, motu suo respondentem, puncto suo in Firmamenti Aequatore accepto, juxta com-

munem sententiam, quinquagies millies, motus sui cele-
ritate excedit, ita ut Punctum Firmamenti quinquagies mil-
lies rapidius, & celerius, quàm Punctum Terræ movea-
tur. Accedit huc Naturæ omnia harmonice præstantis
conſuetudo, quæ pusillas res non ad quietem, sed motum,
ac è contrario ingentes, & vastas res, & magnæ molis cor-
pora non ad motum, sed ad quietem componere & com-
parare solet. Illa ipsa per quotidianam experientiam testa-
tur, tantò tardius Corpora quævis moveri, quantò majori
mole se extendunt, adeo ut ex hoc solo fundamento in
Corpore adeo vastæ & enormis extensionis, tam incredi-
bilis celeritas nec cogitari, nec credi queat. Si, compara-
tione debita institutâ, Primi Mobilis, & Terræ Corpus in-
ter se conferantur, facili negotio quis deprehendat, utri-
horum duorum Corporum adscribi motus jure debeat.
Terræ figura rotunda & Sphærica, suâ ipsius rotunditate,
volubilitatem, & ad motum proclivitatem aperte testatur.
Ficti illius Primi Mobilis, & extremi in toto Universo
Creato Corporis, Figura exterior quæ, qualis, & quanta
sit, quis unquam dicit? Imò si illud esse concedamus, ejus
tanquam incredibilis, & omnem fidem superantis, exte-
riorem figuram ad quiescendum potius, & consistendum,
quàm ad tantæ pernicietis, & volubilitatis motum, com-
paratam, & magis idoneam esse crederemus. Num verò